

Warszawa, 9 listopada 2022 r.

Opinia prawna w sprawie dopuszczalności odmowy wydania pielęgniarce lub położnej zaświadczenia o uznaniu kwalifikacji zgodnych z przepisami prawa UE w przypadku stwierdzenia zaległości w opłacie składki członkowskiej

1. Stosownie do postanowień art. 51 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnych (tekst jedn. Dz. U. 2022, poz. 551) okręgowa rada pielęgniarzy i położnych, na wniosek pielęgniarzy lub położnych będącej członkiem tej izby wydać zaświadczenie stwierdzające, że pielęgniarz lub położna posiada kwalifikacje zgodne z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz że posiadany dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie formalnych kwalifikacji odpowiada dokumentom potwierdzającym formalne kwalifikacje pielęgniarzy lub położnych wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej.
2. Powyższy przepis koresponduje z normą zawartą w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (tekst jedn. Dz. U. 2021, poz. 1646), zgodnie z którym uprawniony organ (w tym wypadku właściwa okręgowa rada pielęgniarzy i położnych) na wniosek osoby, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej prawo wykonywania zawodu regulowanego albo działalności regulowanej, wydać zaświadczenie potwierdzające posiadanie przez tę osobę kwalifikacji zawodowych, w celu uznania tych kwalifikacji w państwie członkowskim.
3. Jak wynika z powyższego, w przypadku złożenia przez będącą członkiem danej izby pielęgniarzkę i położną wniosku o wydanie zaświadczenia o posiadanych kwalifikacjach zgodnych z prawem UE, okręgowa rada pielęgniarzy i położnych ma obowiązek zaświadczenie takie wydać. Obligatoryjny charakter powyższych regulacji nie budzi wątpliwości również w kontekście użycia przez ustawodawcę zwrotu „wydać zaświadczenie”. Prawo pielęgniarzy/położnej do uzyskania zaświadczenia jest przy tym bezwarunkowe w tym sensie, że okręgowa rada rozpoznając wniosek jest uprawniona jedynie do ustalenia, czy wnioskodawca jest członkiem danej izby oraz, czy posiada kwalifikacje zgodne z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej umożliwiające wydanie zaświadczenia.
4. Członkowie samorządu pielęgniarzy i położnych (tj. pielęgniarzy, które mają stwierdzone lub przyznane prawo wykonywania zawodu i są wpisane do rejestru prowadzonego przez właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu okręgową radę) obowiązani są m.in. regularnie opłacać składkę członkowską, zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarzy i położnych (tekst jedn. Dz. U. 2021, poz. 628). Obowiązek opłacania składki członkowskiej jest jednym z podstawowych obowiązków członka samorządu. Skutki jego niewykonywania są wprost przewidziane w przepisach ustawy o samorządzie t.j. w art. 12 ust.3, art.

14 ust. 1 pkt 8, art. 36 ust.1, art. 92 ww. ustawy. Ograniczenia i sankcje wynikające z ww. przepisów prawa należy interpretować w sposób ścisły, a katalog ograniczeń praw członka samorządu związany z nieopłacaniem składki samorządowej ma charakter zamknięty.

5. W mojej ocenie jakiegokolwiek uchybienia w realizacji obowiązku opłacania składki członkowskiej, niezależnie od ich skali, nie mogą skutkować pozbawieniem lub ograniczeniem członków samorządu w realizacji ich ustawowych uprawnień, jak również nie uzasadniają odmowy wykonania ustawowych zadań i obowiązków przez okręgowe rady pielęgniarek i położnych. W przypadku zatem stwierdzenia, że pielęgniarzka lub położna, która złożyła wniosek o wydanie zaświadczenia, zalega w opłaceniu składek członkowskich, **okręgowa rada nie jest uprawniona do uzależniania wydania zaświadczenia od zapłaty zaległych składek**. Właściwym bowiem trybem w zakresie zaległości w opłaceniu składek jest zastosowanie art. 92 ustawy o samorządzie, względnie również art. 36 ust. 1 ww. ustawy.

Bartłomiej Achler
adwokat